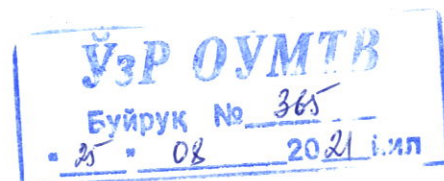

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

**71040301-Ҳаракат хавфсизлиги ва уни таъкил этиш (автомобиль
транспорти) магистратура мутахассислигининг малака талаблари**

Тошкент

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат транспорт университети.

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий, ўрта махсус ва профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2021 йил «24» 08 даги 7 - сонли йиғилишида маъқулланган. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2021 йил «25» 08 даги 364 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаби “Олий таълим давлат таълим стандарти, Асосий қоидалар”, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р	бет
1. 71040301 – <i>Ҳаракат хавфсизлиги ва уни ташиқ этиш (автомобиль транспорти)</i> магистратура мутахассислигининг умумий таснифи	4
1.1. Қўлланиш соҳаси	4
1.1.1. 71040301 – <i>Ҳаракат хавфсизлиги ва уни ташиқ этиш (автомобиль транспорти)</i> магистратура мутахассислиги малака талабининг қўлланилиши	4
1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2. 71040301 – <i>Ҳаракат хавфсизлиги ва уни ташиқ этиш (автомобиль транспорти)</i> мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятлари тавсифи ...	4
1.2.1. 71040301 – <i>Ҳаракат хавфсизлиги ва уни ташиқ этиш (автомобиль транспорти)</i> мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг соҳалари	4
1.2.2. 71040301 – <i>Ҳаракат хавфсизлиги ва уни ташиқ этиш (автомобиль транспорти)</i> мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг объектлари.....	5
1.2.3. 71040301 – <i>Ҳаракат хавфсизлиги ва уни ташиқ этиш (автомобиль транспорти)</i> мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари.....	5
1.2.4. 71040301 – <i>Ҳаракат хавфсизлиги ва уни ташиқ этиш (автомобиль транспорти)</i> мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий вазифалари	5
2. 71040301 – <i>Ҳаракат хавфсизлиги ва уни ташиқ этиш (автомобиль транспорти)</i> таълим мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар	7
2.1. Умумий компетенциялар.....	7
2.2. Касбий компетенциялар.....	7
Библиографик маълумотлар.....	8
Келишув варағи.....	9

1. 71040301 – Ҳаракат хавфсизлиги ва уни таъкил этиш (автомобиль транспорти) магистратура мутахассислигининг умумий тавсифи

71040301 – Ҳаракат хавфсизлиги ва уни таъкил этиш (автомобиль транспорти) магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрлаш кундузги таълим шаклида амалга оширилади. Мутахассислик бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида таъкил қилинади. Магистратура дастурининг меъёрий муддати 2 йил.

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. 71040301 – Ҳаракат хавфсизлиги ва уни таъкил этиш (автомобиль транспорти) магистратура мутахассислиги малака талабининг қўлланилиши.

Малака талаби **71040301 – Ҳаракат хавфсизлиги ва уни таъкил этиш (автомобиль транспорти)** магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур магистратура мутахассислиги бўйича малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиш ва янгилаш, улар асосида ўқув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор-ўқитувчилари;

- магистратура мутахассислигининг ўқув режаси ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;

- магистратура битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;

- олий таълим ташкилотларини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;

- кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;

- олий таълим ташкилотларига ўқишга кираётган баклавриат битирувчилари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 71040301 – Ҳаракат хавфсизлиги ва уни таъкил этиш (автомобиль транспорти) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг тавсифи

1.2.1. 71040301 – Ҳаракат хавфсизлиги ва уни таъкил этиш (автомобиль транспорти) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг соҳалари:

71040301 – Ҳаракат хавфсизлиги ва уни таъкил этиш (автомобиль транспорти) – “Транспорт хизматлари” таълим соҳасига оид мутахассислик бўлиб, барча таълими муассасаларида мутахассисликка оид фанларни ўқитиш, Ўзбекистон Республикаси Олий, ўрта-махсус ва профессионал таълим тизимида мутахассисликка оид фанларни ўқитиш, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида йўл ҳаракатини таъкил этиш ва ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш бўйича комплекс масалаларни ҳал этиш, шунингдек, соҳани ривожлантириш, истикболини белгилашга, касбий кўникмага, мутасаддилик қобилиятига йўналтирилган инсон фаолиятининг воситалари, усуллари, методлари ва услубларининг мажмуасини камраб олади.

Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда магистрларнинг касбий фаолияти соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.2. 71040301 – Ҳаракат хавфсизлиги ва уни ташиқил этиши (автомобиль транспорти) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- олий таълим, қайта тайёрлаш ва малака ошириш, профессионал таълим муассасаларида педагогик фаолият;
- Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтлари ва марказларида ҳамда олий таълим муассасаларида илмий-тадқиқот фаолияти ва жараёнлар;
- Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Йўл ҳаракати хавфсизлиги бош бошқармаси;
- Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги;
- автомобиль транспорти ва йўллари соҳасидаги ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш бўйича юридик мақомга эга бўлган турли вазирлик, компания, концерн ва уюшмаларга қарашли давлат ва нодавлат автотранспорт корхоналари;
- йўл ҳаракатини тартибга солиш ва бошқариш воситалари;
- мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмалари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектлари;
- илмий-тадқиқот жараёни;
- ўқув жараёни.

Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва ўзгаришлар муайян таълим йўналишининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда ҳисобга олиниши назарда тутилади.

1.2.3. 71040301 – Ҳаракат хавфсизлиги ва уни ташиқил этиши (автомобиль транспорти) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари

- илмий –тадқиқот;
- лойиҳавий-технологик;
- ишлаб чиқариш-технологик;
- ташкилий-бошқарув;
- педагогик.

Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Магистратура битирувчилари магистр академик даражасини олгандан сўнг олий таълим муассасалари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ ИТИларда катта илмий ходим-изланувчи ва мустақил тадқиқотчи сифатида илмий-тадқиқот ишларини давом эттириши мумкин.

1.2.4. 71040301 – Ҳаракат хавфсизлиги ва уни ташиқил этиши (автомобиль транспорти) мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий вазифалари:

71040301 – Ҳаракат хавфсизлиги ва уни ташиқил этиши (автомобиль транспорти) мутахассислиги бўйича Миллий малака рамкасининг 7-малака даражаси ҳамда магистр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ магистратура битирувчиси қуйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир болиши лозим:

Илмий тадқиқот фаолиятида:

- илмий тадқиқотларни ўтказиш ва янги илмий ҳамда амлаий натижаларни таҳлил олиш ҳамда уларга тегишли ишлов бериш қобилиятига эга бўлиш;
- илмий мақолалар, маърузалар, рисола, ўқув адабиётлар тайёрлаш ва таҳрир қилиш, ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиш, рефератлар ва библиографияларни тузиш;

- илмий адабиётлар ва интернет тармоғида энг янги илмий, технологик ва эксплуатацион ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда кидириш ва топиш;

- илмий семинар, конференция ва симпозиумларни ташкил этиш, ўтказиш ҳамда фаол иштирок этиш;

- мос мутахассислик мавзуси бўйича илмий лойиҳаларни ишлаб чиқиш, ечилаётган илмий муаммолар ва топшириқларнинг концептуал ва назарий моделларини ишлаб чиқиш.

Лойиҳавий-технологик фаолиятида:

- халқаро тажрибаларга мувофиқ кўча-тармоқлари лойиҳа-технологик фаолияти муаммоларини чуқур таҳлил қилиш, масалаларни қўйиш ва асослаш;

- бажарилаётган тажриба-технологик ва амалий ишлар мавзуси бўйича математик, информацион ва имитацион моделларни ишлаб чиқиш ва тадқиқ қилиш;

- халқаро тажрибаларга мувофиқ намунавий технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш;

- илмий-амалий лойиҳалар бизнес-режаларини ишлаб чиқиш ва оптималлаштириш *қобилиятларига эга бўлиши лозим.*

Ишлаб чиқариш-технологик:

- ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш;

- намунавий технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш;

- илмий ва амалий фаолиятда соҳага мос тизимни ривожлантириш ва улардан фойдаланиш;

- касбий этика кодексига риоя қилиш *қобилиятларига эга бўлиши лозим.*

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- лойиҳаларни бошқариш, ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш, фавқулотда содир бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарларни таҳлил қилиш, лойиҳа жамоасини бошқариш қобилиятига эга бўлиш;

- e-learning ва m-learning технологиялари асосида корпоратив ўқитишни ташкил этиш ва корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириш *қобилиятларига эга бўлиши лозим.*

Педагогик фаолият:

- мутахассисликка оид тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича назарий, амалий ва лаборатория машғулотларини олий, ўрта-махсус ва профессионал таълим муассасаларида ўтказиш;

- ўқув фанларининг ўқитиш методикасини эгаллаш;

- замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ноанъанавий ўқув машғулотларини ўтказиш;

- ўқитилаётган фанлар бўйича дарсларни ўтказиш учун зарур бўлган ўқув, услубий ва меъёрий хужжатларни тузиш, тайёрлаш ва расмийлаштириш;

- ўқитилаётган фан бўйича машғулотларни ўтказиш учун ўқитишнинг техник воситаларидан фойдаланиш;

- мустақил таълим ва ижодий кидирув натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва бошқа соҳаларда ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш;

- электрон (e-learning), мобил (m-learning), масофавий ахборот технология ва ўқув-методик мажмуаларни мукамал ўзлаштириш;

- педагогик ва илмий маҳорати ҳамда малакасини мунтазам ошириб бориш;

- олий таълим, қайта тайёрлаш ва малака ошириш, профессионал таълим муассасаларида мутахассислиги бўйича педагогик ва ўқув-услубий фаолият юритиш *қобилиятларига эга бўлиши лозим.*

2. 71040301 – Ҳаракат хавфсизлиги ва уни таъкил этиш (автомобиль транспорти) таълим мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- илмий дунёқарашга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши, умумметодологик фанлар асоси, иқтисодий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, илмий тадқиқот ва педагогика методологиясини билиши ва касбий фаолияти ундан замонавий илмий асосда касб фаолиятида фойдалана билиш;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;
- ўзлаштирилган билимларни ижодий танқидий кўриб чиқиш ва таҳлил қилиши, улардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;
- ўз фаолиятида меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлардан фойдалана олиши, ўзининг касбий фаолиятида асосли мустақил қарорлар қабул қила билиши;
- интернет тармоғидан ахборотларни олиш, сақлаш, қайта ишлашнинг асосий усуллари ва воситаларига эга бўлиши, ахборотни бошқариш воситаси сифатида компьютер билан ишлаш кўникмаларига эга бўлиши;
- ахборот технологияларидан фойдалана олиши, ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг моҳияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи хавфи ва таҳдидларни англаш, ахборот хавфсизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши.

2.2. Касбий компетенциялар:

- илмий, амалий тадқиқотлар олиб бориш, тажриба натижаларини қайта ишлаш ва улар асосида илмий асосланган ҳулосалар чиқариш, илмий мақолалар тайёрлаш ва таҳрир қилиш, илмий семинар, конференция ва симпозиумларни ташкил этиш, ўтказиш, илмий лойиҳаларни ишлаб чиқиш кўникмаларига эга бўлиш;
- педагогик фаолиятида ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланишни билиш;
- таълим сифати ва самарадорлигини оширишга инновацион ёндашишни билиш;
- илмий фаолияти натижалари бўйича давлат ва хорижда эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаш кўникмаларига эга бўлиш;
- давлат, нодавлат ва нотижорат ташкилотлари томонидан эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаш малакаларига эга бўлиш;
- бажарилаётган назарий ва амалий ишлар мавзуси бўйича математик, информатсион ва имитацион моделларни ишлаб чиқиш ва татбиқ этиш кўникмаларига эга бўлиш;
- йўл ҳаракати жараёнида пиёдалар ва транспорт оқими ҳаракатини самарали бошқариш, хавфсиз ташкил этиш, уларга таъсир этувчи омилларни аниқлаш бўйича тадқиқотлар ўтказишни ва таҳлилий ишларни бажаришни билиш;
- йўл-транспорт ҳодисаларининг келиб чиқиш сабаблари, уларга таъсир этувчи омилларни аниқлаш, экспертиза қилиш ва уни ташкил этишни билиш;
- йўл ҳаракатини хавфсиз ташкил этиш режаларини ишлаб чиқиш, соҳада ечилаётган илмий муаммоларнинг концептуал ҳамда назарий моделларини ишлаб чиқиш ва илмий-тадқиқот натижалари бўйича тавсиялар ва ишланмаларни амалиётга татбиқ этишни билиш;
- лойиҳаларнинг техник самарадорлигини баҳолаш кўникмаларига эга бўлиш;
- меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни техник экспертизадан ўтказишни билиш.

Библиографик маълумотлар

УДК: 002:651.1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

транспорт оқими, пиёдалар оқими, ҳаракат тезлиги, ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш, кўча-йўл тармоқлари, техник воситалар, светофор, транспорт воситалари хавфсизлиги, ташишларни ташкил этиш, йўл-транспорт ҳодисалари, йўл-транспорт ҳодисалари экспертизаси, йўл ҳаракати, интеллектуал тизимлар, рақамли технологиялар, таваккалчилик назарияси, экспедиторлик ишлари, касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, магистратуранинг ўқув режа ва фан дастури (магистратура дастури), профиль, ўқиб ўрганиш натижалари, ўқув даври, e-learning ва m-learning технологиялари, илмий тадқиқот, моделлар ва моделлаш, фан ишчи дастурлари.

КЕЛИШУВ ВАРАҒИ

ИШЛАБ ЧИҚИЛДИ:

Тошкент давлат транспорт университети

Ректор О.Абдурахманов

КЕЛИШИЛДИ:

Ўзбекистон Республикаси
Транспорт вазирлиги

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
хузуридаги Олий таълимни
ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор
технологияларни татбиқ этиш маркази

Вазир ўринбосари А.Муминов

Директор в.б. М.Эсонов

М.Ў.

202 йил «

М.Ў.

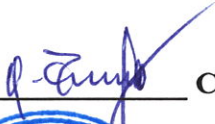
202 йил «

Ўзбекистон Республикаси
Ички ишлар вазирлиги
Йўл ҳаракати хавфсизлиги
бош бошқармаси

И.Каримов номидаги
Тошкент давлат техника университети

Бошлиқ полковник О.Саидов

Ректор С.Турабджанов

М.Ў.

202 йил «

М.Ў.

